

Inzake: Basisknelpunten in de juridische jeugdzorg-soapopera

Geachte volksvertegenwoordigers,

Laten we het maar meteen zeggen: de jeugdzorg in Nederland is een beetje als een [#boemerang](#) die je vrolijk uitgooit, maar die vervolgens met een rotvaart terugkomt om je recht in je gezicht te raken. Ouders en kinderen worden er tureluurs van, en wij ook. De knelpunten? Die liggen begraven onder een berg genegeerde wetenschap en internationaal recht waar je u tegen zegt. Hier komt een bondige uitleg – houd uw lachspieren in bedwang – om dit falende boemerangbeleid eindelijk knock-out te slaan en kinderen hun rechten te geven. Dat scheelt ook nog een smak geld aan schadeposten, en wie wil dat nou niet?

De [#jeugdbescherming](#) klampt zich vast aan artikel 3 van het VN-Kinderrechtenverdrag alsof het een reddingsboei is in een zee van clichés, maar vergeet vrolijk de rest van dat verdrag. Pedagogiek? Ontwikkelingspsychologie? Wetenschap? “Nee joh, niet nodig,” lijkt het motto. Neem artikel 24: recht op zorg zonder gedoe, mét een fatsoenlijke diagnose om te bepalen wat een kind écht nodig heeft. Maar nee, in plaats daarvan krijgen we rapportages van jeugdzorgwerkers die nog geen thermometer zouden mogen vasthouden, laat staan een diagnose stellen. Een diagnose zou efficiënter zijn, kortere trajecten opleveren en minder tranen kosten. Maar ja, efficiëntie is blijkbaar niet hip in jeugdzorgland.

Stap 1: Kinderrechten, waar zijn ze?

Artikel 24 van het IVRK schreeuwt dat kinderen recht hebben op topzorg en een deskundige blik, vooral als ouders en jeugdbescherming elkaar in de haren vliegen over wat het kind mankeert. Maar in Nederlandse rechtszaken? Stilte. Rechters mompelen liever wat over het Burgerlijk Wetboek of de Jeugdwet en gooien er een “belang van het kind” tegenaan – een frase zo vaag dat het een horoscoop had kunnen zijn. In ECLI:NL:HR:2019:107 zegt de Hoge Raad: “Ouders, vraag maar een deskundige via artikel 810a Rv!” Klinkt goed, toch? Totdat je ontdekt dat niemand ouders dat vertelt, en als ze het zelf proberen, ze worden afgeschilderd als dwarsliggers. Oeps.

Stap 2: Jeugdzorg, de diagnostische woestijn

De jeugdzorgketen heeft zelden een échte specialist in huis. Geen psychiaters, geen orthopedagogen met een BIG-stempel, nada. Prof. R.J. van der Gaag stond op zijn zeepkist te roepen: “Geef ons diagnostiek, een nulmeting!” Maar

rechters leunen liever op jeugdzorgrapportages die lezen als een slecht script voor een soapserie: veel drama, weinig feiten. Het gevolg? Beslissingen gebaseerd op nattevingerwerk, terwijl artikel 24 sméékt om iets beters.

Stap 3: Rechters en hun favoriete excuus

In zaken als ECLI:NL:RBDHA:2015:5660 winnen ouders soms – hoera! – omdat ze zelf al hulp regelden, maar artikel 24 blijft ongenoemd. En in ECLI:NL:HR:2018:1485 krijgen ouders een kans op een deskundige, maar jeugdzorg wuift dat vaak weg als “onzin”. Diagnostiek? Zelden verplicht. Rechters slikken de vage verslagen van jeugdzorg als zoete koek, ook al ontbreekt elke klinische onderbouwing. Prof. Marielle Bruning zuchtte al: “Dat ‘belang van het kind’ is een lege huls zonder wetenschap.” En Peter Prinsen, oud-advocaat, sloeg de spijker op z’n kop: artikel 1:255 BW is zo vaag dat het een wonder is dat het geen IKEA-handleiding is.

Stap 4: Peter Prinsen vs. de boemerang

In zijn hilarisch getitelde paper “Inhumaan jeugdrecht” (check kinderbescherming.jimdofree.com) fileert Prinsen de boel: te vage regels, machtsongelijkheid, en rechters die jeugdzorg blind vertrouwen. Ouders staan met lege handen tegen een systeem dat rapportjes typt zonder een greintje diagnostische flair. Het resultaat? Kinderen en ouders in een juridische draaimolen die meer schade aanricht dan een kermisattractie met losse bouten.

De oplossing? Simpel, maar briljant

Geef ons diagnostiek! Een kinderpsychiater of orthopedagoog die écht weet wat er speelt als ouders en jeugdzorg het oneens zijn. Dat voorkomt gokken met kinderen als inzet en bespaart een fortuin aan herstelkosten. Want laten we eerlijk zijn: het huidige systeem is een boemerang die steeds weer misgooit. Sharon Stellaard noemt het in haar proefschrift “Boemerangbeleid”: 40 jaar lang dezelfde fouten in een hip nieuw jasje. Samen met Prinsen roept ze – zij het op haar eigen manier – om een systeem dat stopt met falen en begint met denken.

Tot slot

We hopen dat u met deze brief een glimlach én een wake-upcall krijgt. Dit boemerangcircus moet stoppen, en dat begint met wetten die werken, diagnoses die kloppen, en een jeugdzorg die kinderen echt helpt in plaats van

ze te laten tollen in een vicieuze cirkel. Doe uw werk naar eer en geweten, dan gooien wij de boemerang eindelijk in de prullenbak.

Hoogachtend,
Yvonne